

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце

 С.Л. Шпарло

25.02. 2024

Рэгістрацыйны № ВД - 682 /вуч.

ХАРАВЫ КЛАС

вучэбная праграма установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне для
спецыяльнасці

6-05-0215-09 Харавая творчасць,

Прафілізацыі: Харавая музыка народная

Вучэбная праграма складзена на аснове адукацыйнага стандарта вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці 6-05-0215-09 Харавая творчасць, зацверджанага пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 21 жніўня 2023 г. № 270, вучэбнага плана БДУКМ па спецыяльнасці.

СКЛАДАЛЬНІКІ:

Л.Л. Ражкова, загадчык кафедры народна-песеннай творчасці і фальклору ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, кандыдат педагагічных навук;

І.У. Канцэвіч, выкладчык кафедры народна-песеннай творчасці і фальклору ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”.

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

Н.В. Кользун, дырэктар Палаца культуры Мінскага трактарнага завода;

А.А. Нечай, кандыдат мастацтвазнаўства, дацэнт, загадчык кафедры харавой музыкі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў».

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

кафедрай народна-песеннай творчасці і фальклору ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў (пракакол № 6 ад 30.01.2024);

прэзідыумам навукова-метадычным саветам установы адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў” (пракакол № 3 ад 21.02.2024).

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная дысцыпліна «Харавы клас» з'яўляецца інтэграцыйнай дысцыплінай, пры вывучэнні якой удакладняюцца тэарэтычныя веды, фарміруюцца і развіваюцца практычныя навыкі.

Вучэбная дысцыпліна «Харавы клас» звязана з такімі вучэбнымі дысцыплінамі, як «Пастаноўка голасу», «Дырыжыраванне», «Хоразнаўства», «Методыка выкладання спецдысцыплін», «Методыка работы з хорам», «Выканальніцкае майстэрства», «Беларуская народна-песенная творчасць і спеўная этнафонія», «Расшыфроўка, аранжыроўка і апрацоўка народных песень», «Асновы камп'ютарнай аранжыроўкі», «Танец у народным хоры», .

Засваенне вучэбнай дысцыпліны «Харавы клас» павінна забяспечыць фарміраванне спецыялізаванай кампетэнцыі:

СК-4 Валодаць навыкамі харавога выканальніцтва і культурай харавога мыслення, правадзіць рэпетыцыйную і канцэртна-выканальніцкую дзейнасць у якасці ўдзельніка і кіраўніка хору, гурта.

Мэта вучэбнай дысцыпліны – сфарміраваць у будучага спецыяліста шэраг прафесійных і сацыяльна-асобасных кампетэнцый: працаваць з крыніцамі рэпертуару і літаратурай па народнай творчасці, арганізоўваць этапы працэсу падрыхтоўкі і выканання мастацкіх твораў, падрыхтоўкі творчых выступленняў на канцэртных пляцоўках, удзельнічаць у харавых калектывах у якасці артыста-выканаўцы, быць сацыяльна-адаптаваным чалавекам, фарміраваць і аргументаваць прафесійную пазіцыю.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

- удасканалваць вакальна-харавыя навыкі; навыкі спеваў у ансамблі;
- фарміраваць навыкі спеваў з элементамі танцавальных рухаў;
- узброіць навыкамі арганізацыйнай работы;
- развіць уменні і навыкі вакальна-харавой і мастацка-творчай работы з хорам;
- развіць навыкі работы з літаратурнымі крыніцамі;
- выхоўваць сцэнічныя паводзіны;
- выхоўваць маральныя якасці асобы, здольнай да сацыяльнага ўзаемадзеяння.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Харавы клас» студэнт павінен ведаць:

- прынцыпы голасаўтварэння;
- вакальна-харавую структуру хору;
- класіфікацыю пеўчых галасоў, іх тэсітуру, дыяпазоны;

- асноўныя элементы харавой гучнасці ў хоры;
- сучасныя, класічныя стылявыя і традыцыйна-рэгіянальныя выканальніцкія прыёмы;

- асноўныя прыёмы кіравання хорам;

умець:

- выкарыстоўваць асноўныя элементы харавой гучнасці ў хоры на практыцы (падзяліць на харавыя партыі, стварыць ансамбль, дабіцца чысціні строю, выявіць і стварыць адпаведныя нюансы);

- карыстацца сучаснымі, класічнымі стылявымі і традыцыйна-рэгіянальнымі выканальніцкімі прыёмамі;

- выконваць народную песню з элементамі руху;

- карыстацца асноўнымі прыёмамі ўпраўлення хорам;

валодаць:

- метадамі арганізацыі і стварэння мастацкіх калектываў;

- навыкамі ўпраўлення аматарскім і прафесійным хорам;

- навыкамі рэпетыцыйнай работы на розных этапах засваення музычнага твора;

- элементамі народнай харэаграфіі.

У адпаведнасці з тыпавым вучэбным планам на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Харавы клас» адведзена ўсяго 1410 гадзін, з якіх 838 гадзіны – аўдыторныя (практычныя) заняткі. Рэкамендаваныя формы кантролю ведаў студэнтаў – залікі, экзамены.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛА

Уводзіны

Роля вучэбнай дысцыпліны «Харавы клас» у фарміраванні і станаўленні артыста-выканаўцы, мастацкага кіраўніка калектыву, хормайстра, удасканаленні і паглыбленні спецыяльных ведаў, развіцця творчых навыкаў.

Раздел I. Прафесійныя навыкі артыста хору

Тэма 1. Развіццё навыкаў народнай манеры спеваў

Народная манера спеваў як комплекс вакальна-тэхнічных прыёмаў, якія склаліся пад уплывам традыцыйнага народнага выканальніцтва.

Авалоданне адзінай манерай спеваў у харавым калектыве.

Развіццё і ўдасканаленне пеўчага дыхання ў залежнасці ад характару мастацкага твора, спеваў у грудным і галаўным рэгістрах, натуральнага рэзаніравання голасу, дасканалы інтанавання.

Фразіроўка, агогіка, акцэнт, сэнсавыя націскі як сродкі перадачы музычна-паэтычнага тэксту.

Тэма 2. Навыкі спеваў у складзе невялікіх гуртоў

Ансамблевае гучанне галасоў невялікага гурта.

Авалоданне навыкамі спеваў у розных формах выканальніцтва (дуэты, трыя, квартэты, квінтэты).

Дыкцыя, дыханне, строй, тэмбральная афарбоўка ў ансамблевых спевах.

Работа над харавым рэпертуарам у складзе ансамбля.

Тэма 3. Прыёмы народна-харавога выканання

Выпрацоўка адзінай манеры гукаўтварэння.

Адзіная манера спеваў і яе ўплыў на элементы харавой гучнасці.

Пеўчае дыханне – аснова гучання мастацкага твора. Прынцыпы ланцуговага дыхання.

Арганізацыя слыхавой увагі спевака ў хоры (карэкцыйнай і выканальніцкай).

Тэма 4. Культура выканання народнай песні

Калектыўнае стварэнне мастацкага вобраза праз агульнае ўспрыманне і перадачу драматургіі мастацкага твора.

Развіццё навыкаў выразных харавых спеваў. Выразнае вымаўленне тэксту, дакладнае інтанавання, фразіроўка, гукавядзенне, дынаміка.

Правілы сцэнічных паводзін удзельніка хору.

Раздзел II. Станаўленне прафесійнага выканаўцы народнай песні ў складзе харавога калектыву

Тэма 5. Удасканаленне і развіццё вакальна-харавых і выканальніцкіх навыкаў у залежнасці ад жанру і стылю мастацкіх твораў

Аўтэнтычныя спевы. Засваенне рэгіянальных прыёмаў выканання, меладычных і моўных асаблівасцей. Спевы ў суправаджэнні традыцыйных народных інструментаў.

Стылізаваныя спевы. Развіццё навыкаў выканання беларускіх народных песень у апрацоўках кампазітараў а саррелла і з суправаджэннем. Набыццё навыкаў выканання аўтарскіх твораў.

Спевы ў суправаджэнні народных інструментаў. Склад інструментальнай групы і яе выкарыстанне ў народна-харавых калектывах.

Выкарыстанне фанаграмы ў сучасных умовах выканальніцкай дзейнасці.

Тэма 6. Элементы харавой гучнасці і сродкі мастацкай выразнасці як аснова для раскрыцця мастацкага вобраза

Харавы ансамбль: вакальны, гукавышынны, дынамічны, дыкцыйны, метрарытмічны.

Строй у народным хоры. Засваенне асаблівасцей ладагарманічнай і рытмічнай арганізацыі песень. Выпрацоўка чыстай і дакладнай інтанацыі.

Характар гукавядзення ў харавых творах. Legato, nonlegato, staccato ў залежнасці ад характару твора і трактоўкі паэтычнага тэксту.

Дыкцыя як адзін з важных сродкаў народна-выканальніцкага майстэрства.

Метр, рытм, поліметрыя ў народных песнях. Засваенне прыёмаў выканання складаных метрычных і рытмічных рысункаў у партытурах.

Фермата, цэзура, паўза як сродкі музычнай выразнасці.

Тэма 7. Авалоданне навыкамі імправізацыі ў народным хоры

Роля імправізацыі падчас выканання народнай песні.

Развіццё пеўчых навыкаў імправізацыі.

Спевы «з падводкай», спевы «з пералівамі», бурдон, канон, шматгалоссе, гамафонна-гарманічныя спевы.

Тэма 8. Раскрыццё мастацкага вобраза сродкамі сцэнічнай выразнасці

Арыентацыя ў сцэнічнай прасторы. Гібкасць паводзін на сцэне. Выразнасць корпуса, рук, галавы пры выкананні мастацкіх твораў.

Авалоданне навыкамі акцёрскага майстэрства для выразнага выканання народных песень і перадачы эмацыянальнага настрою, драматургіі мастацкага вобраза глядачам.

Тэма 9. Сістэма распявання і яе спецыфіка для народнага пеўчага калектыву

Роля распявання ў пеўчым выхаванні народнага спевака.

Спецыфіка практыкаванняў для народнага харавога калектыву. Прынцыпы падбору практыкаванняў.

Распяванне хору а саррелла, пры дапамозе музычнага інструмента.

Тэма 10. Асоба мастацкага кіраўніка ў народным хоры

Роля мастацкага кіраўніка ў харавым калектыве.

Асноўныя задачы дзейнасці кіраўніка мастацкага калектыву.

Этапы работы мастацкага кіраўніка над харавым творам.

Раздзел III. Работа мастацкага кіраўніка над рэпертуарам харавога калектыву

Тэма 11. Арганізацыя этапаў падрыхтоўкі і працэсу выканання мастацкага твора

Этапы работы мастацкага кіраўніка калектыву над харавым творам: падрыхтоўчая, рэпетыцыйная, выканальніцкая.

Асноўныя мэты і задачы падрыхтоўчай работы кіраўніка да вывучэння партытуры з хорам.

Асноўныя мэты і задачы кіраўніка ў працэсе рэпетыцыйнай работы з хорам па рэалізацыі мастацкай ідэі.

Асаблівасці канцэртнага выканання твора.

Тэма 12. Анатацыя на мастацкі твор як сродак для дасканалага вывучэння харавой партытуры

Асноўныя задачы пры разборы мастацкага твора.

Асноўныя раздзелы анатацыі: агульныя звесткі аб мастацкім творы і яго аўтарах, аналіз сродкаў музычнай выразнасці, вакальна-харавы аналіз, выканальніцкі аналіз.

Тэма 13. Рэпетыцыйная работа мастацкага кіраўніка з хорам

Арганізацыя рэпетыцыйнага працэсу ў мастацкім калектыве.

Мэты і задачы асноўных этапаў рэпетыцыйнай работы з харавым калектывам.

Складанне рэпетыцыйнага плана.

Тэма 14. Работа мастацкага кіраўніка над харавой партытурай

Агульнае знаёмства хору з творам. Тэхнічнае засваенне твора. Разбор музычнага тэксту. Асноўныя прыёмы і метады для вывучэння тэхнічна складаных эпізодаў.

Раскрыццё зместу мастацкага твора, яго эмацыянальнай і вобразнай сутнасці. Асноўныя прыёмы работы над сродкамі выканальніцкай выразнасці.

Тэма 15. Работа над народнымі песнямі з элементамі танцавальных рухаў

Выкарыстанне элементаў беларускага народнага танца ў час выканання народнай песні. Спецыфіка сцэнічнага ці бытавога выканання народных песень разам з элементамі руху.

Навыкі выканання харавога твора разам з танцавальнымі рухамі.

Асноўныя элементы беларускага народнага танца.

Сцэнічная інтэрпрэтацыя харэаграфічнага фальклору.

Работа над вакальна-харэаграфічнымі кампазіцыямі.

Тэма 16. Фарміраванне рэпертуару ў народным хоры

Прынцыпы падбору рэпертуару, тэматычныя і жанравыя асаблівасці.

Узоры аўтэнтычнага фальклору, апрацоўкі народных песень, аўтарскія творы для народных харавых калектываў.

Складанне рэпертуару для тэматычных і справаздачных канцэртаў.

Раздзел IV. Арганізацыйна-кіруючая работа з харавым калектывам

Тэма 17. Работа над канцэртным выкананнем харавога твора

Значэнне паэтычнага тэксту для поўнага раскрыцця драматычнай лініі, эмацыянальнага настрою і стварэння сцэнічных вобразаў.

Знешні воблік, эмацыянальны настрой і сцэнічныя паводзіны –важныя складальнікі канцэртных нумароў.

Элементы харавой гучнасці і сродкі музычнай выразнасці ў канцэртным выкананні харавога твора.

Тэма 18. Работа над канцэртнай праграмай

Сістэма работы кіраўніка калектыву над канцэртнай праграмай.

Падрыхтоўка сцэнарнага плана канцэртнага выступлення.

Асаблівасці канцэртнага выканання харавых твораў а cappella, у суправаджэнні аркестра народных інструментаў, фанаграм -1.

***Тэма 19. Падрыхтоўка харавога калектыву
да канцэртнага выступлення***

Канцэртныя выступленні як шлях да прафесійнага росту народна-песенных калектываў.

Расстаноўка калектыву на сцэнічнай пляцоўцы. Сцэнаграфія.

Работа з акустычнымі асаблівасцямі канцэртнай залы. Асаблівасці работы з мікрафонамі.

Псіхалагічная падрыхтоўка ўдзельнікаў калектыву да канцэрта.

***Тэма 20. Арганізацыя гастрольна-канцэртнай дзейнасці
харавога калектыву***

Менеджмент канцэртнай дзейнасці.

Асаблівасці і тэхналогіі арганізацыі канцэртнай дзейнасці харавога калектыву.

Арганізацыя гастрольнай дзейнасці. Нарматыўная база па арганізацыі гастрольна-канцэртнай дзейнасці.

Асаблівасці фестывальнай дзейнасці харавога калектыву.

Тэма 21. Падрыхтоўка праграмы дзяржаўнага экзамену

Складанне канцэртнай праграмы. Складанне сцэнарнага плана.

Выкарыстанне ў сваёй творчай дзейнасці разнастайнага музычна-стылістычнага матэрыялу.

Асноўныя прынцыпы рэжысуры канцэртнай праграмы: ідэя, развіццё агульнай драматычнай лініі (завязка, кульмінацыя, фінал), выкарыстанне харэаграфіі, мультымедыяных сродкаў.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА

Тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		Форма кантролю ведаў
	Практычныя	КСР	
Уводзіны	2		
Раздзел I. Прафесійныя навукі артыста хору.			
<i>Тэма 1.</i> Развіццё навыкаў народнай манеры спеваў	78	6	Здача партый
<i>Тэма 2.</i> Навукі спеваў у складзе невялікіх гуртоў	52	4	Здача партый
<i>Тэма 3.</i> Прыёмы народна-харавога выканання	62	4	Здача партый
<i>Тэма 4.</i> Культура выканання народнай песні	38	4	Канцэрт-эзамен
Раздзел II. Станаўленне прафесійнага выканаўцы народнай песні ў складзе харавога калектыву.			
<i>Тэма 5.</i> Удасканаленне і развіццё вакальна-харавых і выканальніцкіх навыкаў у залежнасці ад жанру і стылю мастацкіх твораў	60	6	Творчы паказ
<i>Тэма 6.</i> Элементы харавой гучнасці і сродкі мастацкай выразнасці, як аснова для раскрыцця мастацкага вобраза	60		
<i>Тэма 7.</i> Авалоданне навыкамі імправізацыі ў народным хоры	20	6	Творчы паказ
<i>Тэма 8.</i> Раскрыццё мастацкага вобраза сродкамі сцэнічнай выразнасці	40		
<i>Тэма 9.</i> Сістэма распявання і яе спецыфіка для народнага пеўчага калектыву	24	8	Практычная работа з хорам, пісьмовая работа
<i>Тэма 10.</i> Асоба мастацкага кіраўніка ў народным хоры	16		
Раздзел III. Работа мастацкага кіраўніка над рэпертуарам харавога калектыву.			
<i>Тэма 11.</i> Арганізацыя этапаў падрыхтоўкі і працэсу выканання мастацкага твора	10		
<i>Тэма 12.</i> Анатацыя на мастацкі твор як сродак для дасканалага вывучэння харавой	10	3	Пісьмовая работа

партытуры			
<i>Тэма 13.</i> Рэпетыцыйная работа мастацкага кіраўніка з хорам	40	3	Рэпетыцыйны план
<i>Тэма 14.</i> Работа мастацкага кіраўніка над харавой партытурай	40		
<i>Тэма 15.</i> Работа над народнымі песнямі з элементамі танцавальных рухаў	90		
<i>Тэма 16.</i> Фарміраванне рэпертуару ў народным хоры	12		
Раздзел IV. Арганізацыйна-кіруючая работа з харавым калектывам.			
<i>Тэма 17.</i> Работа над канцэртным выкананнем харавога твора	90		
<i>Тэма 18.</i> Работа над канцэртнай праграмай	16		
<i>Тэма 19.</i> Падрыхтоўка харавога калектыву да канцэртнага выступлення	50		
<i>Тэма 20.</i> Арганізацыя гастрольна-канцэртнай дзейнасці харавога калектыву	14		
<i>Тэма 21.</i> Падрыхтоўка праграмы дзяржаўнага экзамена	14		
Усяго	838	42	

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура

Асноўная

1. Евграфов, Ю. А. Элементарная теория мануального управления хором / Ю. А. Евграфов. — 4-е изд., стер. — Санкт-Петербург : Планета музыки, 2024. — 48 с.
2. Чесноков, П. Г. Хор и управление им / П. Г. Чесноков. — 3-е изд., стер. — Санкт-Петербург : Планета музыки, 2024. — 200 с.
3. Шамина, Л. В. Основы народно-певческой педагогики : учеб. пособие / Л. В. Шамина. - Изд. 5-е, стер. — СПб. ; М. ; Краснодар : Лань : Планета музыки, 2020. - 197, [1] с. : портр.

Дадатковая

1. Алексютович, Л. К. Белорусские народные танцы, хороводы, игры / Л. К. Алексютович ; под ред. М. Я. Гринבלата. — Минск : Выш. шк., 1978. — С. 28–37, 412–437.
2. Виноградов, К. П. Работа над дикцией в хоре / К. П. Виноградов. — М. : Музыка, 1967. — 147 с.
3. Грамовіч, І. М. Методыка работы з фальклорным гуртам : курс лекцый / І. М. Грамовіч, Л. В. Снапкова. — Мінск : Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў, 2009. — 139 с.
4. Гребенщиков, С. М. Белорусская народно-сценическая хореография / С. М. Гребенщиков. — Минск : Наука и техника, 1976. — С. 175–204.
5. Гребенщиков, С. Сценические белорусские народные танцы / С. Гребенщиков. — Минск : Наука и техника, 1978. — С. 3–24.
6. Живов, В. Л. Хоровое исполнительство : Теория. Методика. Практика : учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений / В. Л. Живов. — М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. — 272 с.
7. Левандо, П. П. Анализ хоровой партитуры / П. П. Левандо. — Л. : Музыка, 1965. — 55 с.
10. Хоровой класс и практическая работа с хором : учеб. пособие для студентов муз. отд-ний пед. колледжей и вузов / сост.: И. А. Медведева, А. Н. Васильева. — Чебоксары : Чуваш. гос. пед. ун-т, 2014. — 149 с.
12. Чурко, Ю. М. Белорусский хореографический фольклор / Ю. М. Чурко. — Минск : Выш. шк., 1990. — 414 с.

13. Шамина, Л. В. Исполнительская интерпретация в народном хоре / Л. В. Шамина // Работа дирижера над хоровой партитурой. – М. : Музыка, 1985. – 175 с.
14. Дорофеев, А. Организация и работа фольклорного коллектива / А. Дорофеев. – М. : Музыка, 1980. – 85 с.
15. Корнеева, С. М. Музыкальный менеджмент : учеб. пособие для студентов вузов / С. М. Корнеева – М. : Юнити-Дана, 2006. – 303 с.
16. Красовская, Ю. Концертная жизнь народной песни / Ю. Красовская // Сов. музыка. – 1971. – № 4. – С. 12–15.
17. Макарова, Е. А. Технологии арт-менеджмента : пособие для работников культуры / Е. А. Макарова. – Минск : Змицер Колас, 2014. – 148 с.
18. Осеннева, М. С. Хоровой класс и практическая работа с хором : учеб. пособие для вузов по спец. 030700 – Муз. образование / М. С. Осеннева, В. А. Самарин. – М : Academia, 2003. – 188 с. : ноты.
19. Тульчинский, Г. Л. Менеджмент в сфере культуры : учеб. пособие / Г. Л. Тульчинский. – СПб. : Лань, 2001. – 528 с.

Рэпертуарныя зборнікі

1. Гром, У. М. Зайграйце, музыкі : рэпертуарны зборнік для фальклорных калектываў. Ч. 2 / У. М. Гром. – Мінск : Чатыры чвэрці, 1998. – 155 с.
2. Зяневіч, У. К. Аранжыроўка беларускіх народных песень : вучэб.-метада. дапам. / У. К. Зяневіч ; М-ва культуры Рэсп. Беларусь, Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў. – Мінск : БДУКМ, 2014. – 361 с.
3. Зяневіч, У. К. Беларуская народная песня : хрэстаматыя / У. К. Зяневіч. – Мінск : Беларус. ун-т культуры, 2000. – 148 с.
4. Дробыш, С. І. Дырыжыраванне : хрэстаматыя для народнага хору / С. І. Дробыш, С. Ф. Войцік, Л. І. Холупава. – Мінск : Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў, 2008. – 297 с.
5. Дробыш, С. І. «І песню родную люблю я...» : вучэб.-метада. дапам. / С. І. Дробыш, С. Ф. Войцік, Л. І. Холупава. – Мінск : Друкарня РУП «Промпечать», 2008. – 120 с.
6. Дробыш, С. І. Хрэстаматыя па дырыжыраванні народным хорам / С. І. Дробыш, С. Ф. Войцік, Л. М. Міхліна. – Мінск : Беларусь, 1991. – 143 с.
7. Несцяровіч, Г. Д. Ансамбль беларускай народнай песні : вучэб. дапам. / Г. Д. Несцяровіч, Л. І. Холупава, А. І. Дубавец. – Мінск : Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў, 2006. – 152 с.
8. Сірата, М. В. «Весьялушкі» / М. В. Сірата. – Мінск : БелПҚ, 1994.

9. Сірата, М. В. «Добры дзень вам, госці!» / М. В. Сірата. – Баранавічы : «Издатель В. А. Грушевский», 2007. – 51 с.

10. Сірата, М. В. «Шле вітанне вам беларускі хор» / М. В. Сірата. – Мінск : «Красная звезда» МВПА імя Я. Коласа, 1990. – 203 с.

Рэкамендуемыя сродкі дыягностыкі

- залік;
- экзамен;
- творчыя паказы;
- пісьмовыя работы.

Метадычныя указанні па арганізацыі самастойнай работы студэнтаў

Самастойная работа студэнтаў з'яўляецца часткай вучэбнай дзейнасці і мае мэтай паглыбленне і замацаванне атрыманых кампетэнцый, самастойны пошук і набыццё новых ведаў. Прызвана садзейнічаць фарміраванню навыкаў самастойнай работы ў вучэбнай, прафесійнай і навуковай дзейнасці студэнта.

Самастойная работа студэнтаў прадугледжвае работу з лекцыйным матэрыялам, вучэбна-метадычнымі выданнямі, навуковымі крыніцамі, пошук і аналіз дадатковай літаратуры па тэмах дысцыпліны, вывучэнне тэм, якія вынесены на самастойную падрыхтоўку, падрыхтоўку да залікаў і экзаменаў па дысцыпліне.

Патрабаванні да пісьмовай работы па распяванні ў народным хоры

Пісьмовая работа адлюстроўвае звод вакальна-харавых практыкаванняў (не менш за 5) для распявання хору з нотнымі прыкладамі і з указаннем асноўных задач кожнага з прыкладаў:

- выпрацоўка роўнага, свабоднага гуку на апоры;
- развіццё плаўнага гукавядзення;
- развіццё рухомасці голасу;
- пашырэнне дыяпазону;
- развіццё навыкаў дыхання, работа над ланцужковым дыханнем;
- выпрацоўка адзінай манеры спеваў;
- выпрацоўка дакладнай дыкцыі і свабоды артыкуляцыйнага апарату;
- развіццё навыкаў спеваў розных дынамічных адценняў, дынамікі.

Работа выконваецца на нотным аркушы фармату А4.

Патрабаванні да напісання анатацыі

Мэтай напісання анатацыі з'яўляецца дасканалае вывучэнне харавой партытуры, падрыхтоўка студэнта да самастойнай хормайстарскай дзейнасці. Анатацыя складаецца з 4 раздзелаў: агульныя звесткі аб мастацкім творы і яго